

Dosarul nr. 3ra-1145/22
2-20059191-01-3ra-04112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Nataliei Caraman împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 1 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 2 iunie 2020, Natalia Caraman, reprezentată de avocatul stagiar Oxana Brighidin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că prin notificarea nr. 1261 din 14 februarie 2020, a fost informată referitor la decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020 privind stabilirea indemnizației de maternitate.

La data de 20 februarie 2020, a depus cererea prealabilă prin care a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei și emiterea unei noi decizii cu recalcularea cuantumului indemnizației de maternitate.

Decizia cu privire la cererea prealabilă a fost emisă de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 6 martie 2020, fiindu-i comunicat că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei a stabilit și a calculat indemnizația de maternitate pentru

perioada 19 decembrie 2019 – 22 aprilie 2020 conform legislației în vigoare, nefiind motive privind anularea deciziei.

A manifestat dezacordul cu decizia respectivă, motiv din care a depus prezenta acțiune.

Totodată, a punctat că prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.1 din 18 martie 2020, s-a dispus suspendarea termenelor de prescripție și a termenelor de decădere de orice fel pe toată durata stării de urgență (17 martie – 15 mai 2020), instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel, fiind în concediul de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani, a încheiat la 9 februarie 2019 cu Asociația „Promo-LEX” un contract de prestare a serviciilor nr. OTS-2019/19-9 pentru 2 zile, perioada 23 februarie 2019 – 25 februarie 2019.

A menționat că onorariul pentru serviciile acordate a constituit suma brută de 650 de lei, iar după reținerea tuturor taxelor și impozitelor obligatorii, suma netă spre plată a constituit 511,94 lei.

În cadrul riscului social asigurat (creșterea celui de-al doilea copil), a survenit un alt risc social asigurat, și anume maternitatea, deci quantumul indemnizației de maternitate urma să fie calculat în conformitate cu art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale și pct. 41 din Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002 cu privire la indemnizațiile adresate familiilor cu copii, care prevede că în cazul în care asiguratul, pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat, nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, quantumul indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii.

În baza cererii 2019/17/1/75188, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei (CTAS Orhei) nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020, i-a fost stabilită indemnizația de maternitate în mărime de 224,95 de lei, fiindu-i aplicată baza de calcul 54.17.

Venitul asigurat luat în calcul la stabilirea indemnizației de maternitate, a fost considerat doar venitul obținut din contractul de prestări servicii încheiat cu Asociația „Promo-LEX”.

Quantumul indemnizației de maternitate stabilit a fost calculat greșit, norma juridică fiind interpretată eronat și restrictiv, or, din prevederile legale în vigoare, ar trebui să-i fie aplicat același quantum al indemnizației stabilit din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat indemnizațiile pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice, întrucât contractul de prestări de servicii încheiat cu Asociația „Promo-LEX”, în sensul prezentei reglementări, reprezintă o plată unică.

Norma precitată a fost adoptată prin Legea nr. 311 din 30 decembrie 2018, iar scopul acestui amendament, propus și adoptat în redacția actuală de către Comisia parlamentară protecție socială, sănătate și familie, este să susțină natalitatea și să nu creeze impedimente de a naște copii în perioada de îngrijire a copilului premărgător și, totodată, întru evitarea litigiilor pe criteriu de discriminare a copiilor născuți ulterior în familie.

Așadar, Comisia punctează că „în cazul în care copilul următor se va naște în perioada de îngrijire a copilului premărgător, cuantumul urmează să fie calculat reieșind din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat indemnizația de maternitate și indemnizația lunară pentru creșterea copilului premărgător”, iar esența și scopul spiritului unei legi constă în căutarea sensului dorit de legiuitor, adică care a fost intenția legiuitorului de a reglementa încă înainte de emiterea sau publicarea în Monitorul Oficial a legii respective.

Mai mult ca atât, amendamentele introduse prin Legea nr. 311 din 30 decembrie 2018 la Legea nr. 289 din 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, intrate în vigoare la 1 iulie 2019, aveau drept scop promovarea măsurilor de dezvoltare a unor scheme motivaționale și de suport pentru părinți prin încurajarea revenirii acestora în câmpul muncii, iar obiectivul consta în reconcilierea vieții de familie cu cea profesională în vederea asigurării implicării echitabile a părinților la creșterea și educarea copiilor.

A accentuat că modificările legislative au venit cu un șir de măsuri progresive, precum: a) indemnizația de creștere a copilului să nu fie suspendată în caz că unul din părinți decide să se angajeze sau să-și reia activitatea de muncă; b) introducerea unei noi opțiuni suplimentare de achitare a indemnizației pentru creșterea copilului până la 3 ani, sau opțional până la 2 ani; c) preluarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă de către Casa Națională de Asigurări Sociale prin simplificarea procesului de stabilire, calculare și plată a indemnizației de incapacitate temporară de muncă, precum și reducerea poverii angajatorilor și agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă; d) indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de tuberculoză, de SIDA, maladie oncologică să fie stabilite, indiferent de durata stagiului de cotizare, reieșind din caracterul social al altor maladii etc.

A opinat că, prin aceeași lege, nu puteau să fie introduse norme care se contrazic reciproc și, nemijlocit, măsuri regresive.

Conform art. 18 alin. (4) din Legea nr. 289 din 2004, mama sau tata care, după acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, își reia activitatea, se angajează, desfășoară activități în scopul obținerii de venit sau se eliberează înainte de expirarea concediului pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară.

Respectiv, părinții aflați în concediu de îngrijire a copilului sunt încurajați să revină în câmpul muncii sau să se angajeze, să presteze servicii, beneficiind atât de salariu (câștigul obținut), cât și de indemnizația lunară.

La fel, opțiunea de a alege achitarea indemnizației pentru creșterea copilului până la 3 ani, sau opțional până la 2 (art.18 alin. (6) din Lege), are drept scop încurajarea revenirii părinților în câmpul muncii în perioada îngrijirii copilului până la 3 ani.

Este de neconceput ca două norme juridice introduse prin aceeași lege să încurajeze revenirea în câmpul muncii și, totodată, să descurajeze, ba chiar să sancționeze acest fapt.

Or, dânsa a prestat un serviciu și a beneficiat de o plată unică în perioada de îngrijire a copilului timp de 2 zile, în zilele de odihnă, sâmbătă și duminică, respectiv, din cauza că și-a exercitat dreptul fundamental la muncă, CTAS Orhei i-a calculat indemnizația de maternitate în sumă de doar 224,95 de lei.

A evidențiat că această sumă este de câteva ori mai mică decât indemnizația de maternitate stabilită mamelor șomere, femeilor aflate la întreținerea soțului, sau mamelor asigurate, care nu prestează servicii.

Cu titlu de comparație, indemnizația de maternitate pentru copilul precedent a fost de 17 422,67 de lei, respectiv de 77,54 ori mai mică.

Prin urmare, practica eronată de calcul pusă în aplicare de CTAS Orhei are efectul de descurajare a părintelui să revină în câmpul muncii în perioada îngrijirii copilului până la trei ani, contravine prevederilor constituționale și legislative în materie de nediscriminare, dar și scopului urmărit de legiuitor prin adoptarea normei precitate.

Modalitatea de calcul este eronată și este în contradicție cu scopul urmărit de legiuitor prin adoptarea amendamentelor respective, or, este evident faptul că dacă dânsa sau oricare persoană în situație analogică ar fi decis să revină la postul de muncă deținut anterior survenirii riscului asigurat în condițiile regimului de muncă parțial, baza de calcul inevitabil ar fi fost mai mică comparativ cu baza de calcul pentru copilul precedent.

Anume evitarea unor astfel de situații de discriminare a fost urmărită de legiuitor prin modificarea introdusă prin Legea nr. 311 din 30 decembrie 2018, fapt confirmat prin nota informativă și argumentarea autoarei amendamentului, circumstanță ce a fost trecută cu vederea de CTAS Orhei la stabilirea cuantumului indemnizațiilor.

A relatat că se află în concediul de îngrijire a copilului până la 3 ani și este în imposibilitate de a avea venit asigurat.

O plată de 650 de lei aferentă unui serviciu prestat în perioada de îngrijire a copilului în ultimele 12 luni nu este și nu poate fi calificat drept „venit asigurat”, iar venitul asigurat realizat pentru primul copil a constituit peste 1 875 de lei pe lună.

Modalitatea corectă de calcul, care poate fi dedusă clar din nota informativă și justificarea autorului normei precitate, ar implica stabilirea cuantumului indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului reieșind din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv cumulând plata unică de 650 de lei de care a beneficiat pe parcursul acestui concediu.

A obiectat că modalitatea de calcul admisă de CTAS Orhei contravine angajamentelor internaționale asumate de statul Republica Moldova, care a ratificat la 28 iulie 1990 Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, instituția responsabilă de implementare fiind Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

Or, obligațiile statului instituite de Pact includ neadmiterea în legislația națională a unor măsuri sau practici deliberat regresive și discriminatorii în raport cu femeile asigurate care, în timpul concediului de îngrijire a copilului, decid să-și câștige subzistența, măsuri care ar fi contrare acestui instrument juridic internațional.

Reglementările anterioare privind baza de calcul a indemnizațiilor stabileau un grad mai mare de protecție: „În cazul în care asiguratul, în ultimele 12 luni calendaristice premergătoare lunii producerii riscului asigurat, nu are realizat venit asigurat la nici o unitate ori dacă venitul lunar asigurat realizat în ultimele 12 luni calendaristice incluse în calcul este mai mic decât salariul tarifar pentru categoria I de salarizare în sectorul bugetar sau, după caz, decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real din motiv de concediu medical concediu de maternitate, concediu pentru îngrijirea copilului vină la împlinirea vârstei de 3 ani, șomaj cu drept de ajutor de șomaj, baza de calcul al indemnizației de maternitate și al indemnizației pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani o constituie cuantumul unui salariu tarifar pentru categoria I de salarizare în sectorul bugetar sau, după caz, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real în vigoare la data producerii riscului asigurat la locul de muncă de bază al asiguratului ori, la cererea asiguratului, aceste luni se substituie cu același număr de luni calendaristice imediat premergătoare perioadei incluse în calcul, cu condiția că aceasta va duce la majorarea cuantumulului indemnizației”.

Prin urmare, diminuarea protecției mamelor în situația petiționarei ar fi fost în contradicție cu scopul explicitat de autorul amendamentului și de legiuitor la amendarea acestei norme, precum și cu principiul realizării progresive a drepturilor Constituționale și neadmiterii discriminării.

Respectiv, CTAS a pus în aplicare în mod eronat prevederile art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Casa Națională de Asigurări Sociale are obligația să acționeze cu promptitudine pentru a remedia orice prevedere sau practică discriminatorie, inechitabilă, contrară normelor Constituționale și a cadrului internațional de protecție a drepturilor omului.

Conform Hotărârii de Guvern nr. 937 din 13 noiembrie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, una din funcțiile acestei instituții este de a elabora și înainta Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale propuneri privind politica de stat în domeniul asigurărilor sociale, precum și de a perfecționa cadrul normativ-legislativ al sistemului public de asigurări sociale.

A reiterat că această practică/modalitate de calcul este aplicată contrar scopului inițial urmărit de legiuitor: de a susține natalitatea, de a nu crea impedimente de a naște copii în perioada de îngrijire a copilului premergător și de a evita litigiile pe criteriu de discriminare a copiilor născuți ulterior în familie.

Asemenea practici agravează și mai mult situația mamelor aflate în concediul de îngrijire a copilului, care decid să lucreze și în același timp să conceapă un copil, descurajându-le să se încadreze în câmpul muncii.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 196, 207, 208, 209, 211, 212, 224 Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020 privind stabilirea indemnizației de maternitate și deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-496/20; C-576/20 din 6 martie 2020 privind cererea prealabilă și emiterea unei noi decizii de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei de recalculare a cuantumului indemnizației de maternitate.

Prin hotărârea din 1 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost anulat actul administrativ individual defavorabil – decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020 privind stabilirea indemnizației de maternitate și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-496/20; C-576/20 din 6 martie 2020 și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite reclamantei Natalia Caraman indemnizația de maternitate din baza de calcul în al cărei temei s-a calculat această indemnizație pentru copilul precedent, în conformitate cu art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004.

La 14 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 1 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 31 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

Prin decizia din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 1 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut netemeinicia deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020 privind stabilirea indemnizației de maternitate și decizia adoptată în procedura prealabilă – decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-496/20; C-576/20 din 6 martie 2020.

Au remarcat instanțele de judecată că, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i stabilească Nataliei Caraman indemnizația de maternitate pentru copilul XXXXX, născută la XXXXX, stabilit în baza de calcul în al cărei temei s-au

calculat indemnizațiile pentru copilul precedent, XXXXX, născută la XXXXX, după cum stipulează prevederile art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289/22 iulie 2004.

Prin urmare, instanțele inferioare au respins ca neîntemeiat argumentul autorității publice pârâte, precum că indemnizația de maternitate a fost stabilită ținând cont de venitul mediu lunar asigurat realizat în perioada decembrie 2018 – noiembrie 2019, și anume suma de 650 de lei, obținută de Natalia Caraman pentru prestarea serviciilor în calitate de observator pe termen scurt, de două zile calendaristice, 23 februarie 2019 – 25 februarie 2019, în temeiul contractului de prestări servicii, iar în restul lunilor, venitul asigurat lipsește care ar figura în Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale.

La acest capitol, au evidențiat prevederile art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289/22 iulie 2004, care indică că, în cazul în care asiguratul pe parcursul celor 12 luni calendaristice premergătoare lunii survenirii riscului asigurat nu a realizat venit asigurat din motiv de concediu de maternitate și/sau concediu pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, quantumul indemnizației de maternitate și al indemnizației lunare pentru creșterea copilului se stabilește din baza de calcul în al cărei temei s-au calculat aceste indemnizații pentru copilul precedent, inclusiv în cazul în care a beneficiat de anumite plăți unice pe parcursul acestor concedii.

Au conchis instanțele de judecată că, prin lege, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să-i stabilească și să achite Nataliei Caraman indemnizația de maternitate din baza de calcul în al cărei temei s-a calculat această indemnizație pentru copilul precedent, în conformitate cu art. 7 alin. (6) din Legea nr. 289/22 iulie 2004, or, în caz contrar, respingerea acestei cerințe a reclamantei va duce la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantului asupra indemnizația de maternitate neprimite, fapt ce ar încălca atât un drept constituțional, cât și ar contraveni practicii judiciare naționale și principiilor CtEDO.

La 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 25 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat că decizia instanței de apel este una neîntemeiată, adoptată fără a fi analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și fără a fi dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și de instanța de apel ca fiind stabilite.

A reiterat că indemnizația de maternitate a Nataliei Caraman a fost stabilită în baza certificatului de concediu medical, pentru perioada 19 decembrie 2019 – 22 aprilie 2020 și baza de calcul a indemnizației de maternitate constituie venitul mediu lunar asigurat realizat în perioada decembrie 2018 – noiembrie 2019.

Potrivit Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, în perioada luată în calcul, decembrie 2018 – noiembrie 2019,

reclamanta în luna februarie 2019 a realizat venit asigurat pentru perioada 23 februarie 2019 – 25 februarie 2019, în temeiul contractului de prestări servicii, iar în restul lunilor venitul asigurat lipsește.

Totodată, a specificat că nici în perioada de 36 de luni calendaristice consecutive, imediat premergătoare perioadei incluse în calculul indemnizației respective nu are realizat venit asigurat, respectiv baza de calcul al indemnizației de maternitate a fost determinată din venitul asigurat realizat în perioada decembrie 2018 – noiembrie 2019.

Adițional, a comunicat că potrivit pct. 1.1 din Anexa nr. 1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/999, persoanele care încheie contracte de prestări servicii sunt obligate să achite contribuții de asigurări sociale care este format din tariful de bază de 23 % și contribuția individuală de 6 %, ceea ce rezultă că venitul respectiv constituie venit asigurat care se include în baza de calcul al indemnizației de maternitate și nicidecum o plată unică.

Mai mult, potrivit extrasului din contul reclamantei, este reflectat venitul asigurat sub codificarea „105”, ceea ce constituie, conform Clasificatorului categoriei persoanelor asigurate care se utilizează la completarea dării de seamă IPC18, aprobat prin ordinul CNAS nr. 236-A din 13 decembrie 2017 – „persoană angajată prin contract civil”.

A punctat că în cazul în care suma de 650 de lei constituia plată unică, angajatorul/beneficiarul, în cazul contractului de prestări servicii (care constituie un contract civil), ar fi trebuit să declare în darea de seamă IPC18 suma respectivă sub codificarea de „143”, care constituie „persoană care a beneficiat de plăți cu caracter unic în perioada concediului medical, concediului de maternitate sau concediul de îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani”.

Astfel, având în vedere faptul că în baza de calcul al indemnizației de maternitate, Natalia Caraman are venit asigurat, nu poate fi aplicată norma juridică, potrivit căreia s-ar aplica baza de calcul în al cărei temei s-a calculat indemnizația de maternitate pentru primul copil.

Din acest considerent, a opinat că CNAS întemeiat a respins în recalcularea indemnizației de maternitate conform cerințelor reclamantei și nu există temei juridic de a fi anulate decizia CTAS Orhei nr. 2020/17/1/10923 din 29 ianuarie 2020 privind stabilirea indemnizației de maternitate și decizia CNAS nr. C-496/20; C-576/20 din 6 martie 2020.

Finalmente, aprecierea probelor dată de instanța de apel a fost una defectuoasă și arbitrară, fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile, cât și cu dreptul la un proces echitabil.

La 28 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Nataliei Caraman copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat (f. d. 164).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Natalia Caraman nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 29 iunie 2022 (f. d. 137).

Este cert și faptul că la 19 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 155).

Decizia motivată din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a recurente Casa Națională de Asigurări Sociale, la 28 octombrie 2022, potrivit extrasului de pe poșta electronică (f. d. 157).

Se mai constată că la 25 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 159-160 verso).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de

a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu